

HE 121/2024
laeiksi jakeluvélvoitelain
muuttamisesta ja
välialkaisesta muuttamisesta
sekä siihen liittyviksi laeiksi

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Hallituksen esityksen keskeiset muutokset

1. Velvoitetasoja alennetaan nykyisestä
2. Jakelijan keinovalikoimaa laajennetaan
3. Edistetään vetytaloutta

Velvoitetasoja alennetaan

- Alennetaan vuosien 2025-2027 jakelovelvoitetasoja nykyisestä:
 - 16,5 % vuonna 2025 (nyk. 29 %)
 - 19,5 % vuonna 2026 (nyk. 29 %)
 - 22,5 % vuonna 2027 (nyk. 30 %)
- Alennetaan vuosien 2026 ja 2027 lisävelvoitetasoja nykyisestä:
 - 4 %-yksikköä vuonna 2026 (nyk. 6 %-yks.)
 - 4 %-yksikköä vuonna 2027 (nyk. 6 %-yks.)
- Alennetaan seuraamusmaksujatasoja vuosiksi 2024-2027 hallitusohjelman lisäpöytäkirjan mukaisesti.

Vaikutukset

- Lisää tieliikenteen päästöjä n. 3,1 Mt CO₂ (liikenteen kokonaispäästöt 9,4 Mt CO₂ v. 2023).
- Alentaa bensiinin ja dieselin pumppuhintoja 6-7 snt/litralta verrattuna nykylainsäädäntöön.
- Lisää valtion valmisteverotuloja kumulatiivisesti vuosina 2024-2027 226 miljoonalla eurolla.
- Velvoitetasojen muutoksiin liittyy tulonmenetysriski: taakanjakosektorin tavoitteet ja RRF.

Jakelijan keinovalikoimaa laajennetaan

- Uusiutuva liikennesähkö:
 - Voidaan täyttää vain yleisvelvoitetta
- Jakeluvelvoitteen joustomekanismi:
 - Voidaan täyttää vain yleisvelvoitetta
 - Enintään 5,5 %-yksikköä

Uusiutuva liikennesähkö

- Mukaan yleisesti saatavilla olevat latauspisteet RED III –direktiivin minimivaatimuksen mukaisesti.
- Liikennesähkön toimittajat eivät olisi jakeluvelvollisia.
- Uusiutuva osuus lasketaan Suomen kahden edellisen vuoden aikana toimitetun uusiutuvan sähkön keskimääräisellä osuudella.
- Uusiutuvan liikennesähkön hyötykerroin olisi 3.

Vaikutukset: uusiutuva liikennesähkö

- Vähentää uusiutuvien polttoaineiden kysyntää yhteensä vuosien 2025-2030 välisenä aikana 353 ktoe.
- Alentaa jakelijoiden velvoitteen täyttämisestä syntyviä kustannuksia, mutta vaikutus polttoaineiden pumppuhintoihin on epävarmaa.
- Kasvattaa valtion valmisteverotuloja vuosina 2025-2027 yhteensä 26 miljoonalla eurolla. Vuoden 2028 jälkeen vaikutus kasvaa entisestään.

Joustomekanismi

- Jakeluvelvoitteesta 5,5 prosenttiyksikköä voisi täyttää muilla Suomessa toteutetuilla vaihtoehtoisilla päästövähennystoimilla.
- Päästövähennystoimien tulisi kohdistua taakanjakosektoriin. Maankäyttösektorin toimet otetaan rajoitetusti (1 %-yks) mukaan myöhemmin annettavalla VNA:lla.
- Asetetaan kriteerit toimen hyväksyttävyydelle: lisäisyys, pysyvyys, luotettava mittaus, perusura, todentaminen, kaksinkertaisuus ja hiilivuodon välttäminen.
- Hyödynnettävissä jakeluvelvoitteessa vasta sen jälkeen, kun toimi on toteutettu ja se on luotettavasti todennettu.
- Valmistelua jatketaan VNA:lla jakeluvelvoitteen joustomekanismista.

Vaikutukset: joustomekanismi

- Ei päästöjä lisäävää vaikutusta taakanjakosektorilla. Vaatimus kaksinkertaisesta päästövähennysvaikutuksesta voi teoriassa saada aikaan lisäisiä päästövähennyksiä yhteensä 550 000 CO2 tonnia.
- Alentaa jakelijoiden veloitteen täyttämisestä syntyviä kustannuksia, mutta vaikutus polttoaineiden pumppuhintoihin on epävarmaa.
- Päästövähennystoimen toteuttajat hyötyisivät lisätuloista. Joustomekanismin käyttöönoton laajuus riippuu jakelijoiden kiinnostuksesta ja soveltuvien päästövähennystoimien tarjonnasta.

Vetytalouden edistäminen

- Lisätään oma vähimmäisosuusvelvoite RFNBO-polttoaineille (lisävelvoitteen alavelvoite):
 - 1,5 %-yksikköä vuosina 2028-2029
 - 4,0 %-yksikköä vuonna 2030 ja sen jälkeen
- Hyödynnetään RED III-direktiivin mahdollisuutta laskea mukaan välituotevety:
 - 0,5 %-yksikköä vähimmäisosuus- ja lisävelvoitteesta ennen vuotta 2030
 - 1,0 %-yksikköä vähimmäisosuus- ja lisävelvoitteesta vuonna 2030 ja sen jälkeen
- RFNBO:lle seuraamusmaksu 0,055 euroa/MJ

Vaikutukset: vetytalouden edistäminen

- Kannustaa bioperäisen hiilidioksidin talteenottoon ja käyttöön sekä uusien investointien syntyyn (RNFBO polttoaineiden arvoketjut).
- Vähimmäisosuusvelvoitteella vain pieni vaikutus pumppuhintoihin, arviolta n. 3 snt/litralta.
- Välituotevedyn hyödyntäminen jakeluvelvoitteessa lisäisi liikenteen päästöjä, mutta olisi kustannustehokkain vaihtoehto täyttää vähimmäisosuusvelvoitetta.

Kiitos!